

Nr 389.

Av herr **Jacobson** i Vilhelmina, *angående skattskyldigheten för ersättning som utgår vid avträde av kolonat, skogstorp, odlingslägenheter och kronotorp.*

Tidigare ha överlåtelse av arrenderätten till odlingslägenheter, kolonat, skogs- och kronotorp i regel skett till någon anhörig, varvid den nye arrendatorn — vanligen någon av sönerna eller mågarna — utöver bostad till avträdaren och hans hustru icke behövt erlægga någon kontant ersättning.

Under de senaste åren ske överlåtelse i många fall till personer, som icke stå i något släktskapsförhållande till avträdaren, oftast en följd av de pågående utflyttningarna från skogsbygderna, varvid avträdaren avflyttar från lägenheten och uppbär en överenskommen ersättning för utförda arbeten och förbättringar, som utförts å lägenheten. Denna inkomst — likaså den ersättning, som uppbäres när kronan inlöser lägenheter, som domänverket anser böra nedläggas — påföres de förutvarande arrendatorerna såsom skattepliktig inkomst.

I cirkulärskrivelse nr 51/1949 till samtliga överjägmästare, jägmästare samt kassörer vid domänverkets kontor i de sex norra distrikten lämnas följande föreskrifter angående skatteavdrag å engångsersättningar, som utgå vid avträde av kolonat, skogstorp, odlingslägenheter och kronotorp: »Enligt vad som inhämtats av vederbörande taxeringsmyndighet torde ersättningarna utgöra skattepliktig inkomst för mottagarna och har mottagare av sådan ersättning att erlægga preliminär A-skatt, med 10 % i de fall årsinkomsten beräknas understiga 10 000 kronor och med 15 %, då den beräknas överstiga detta belopp.»

Vid förberedande sammanträden, som hållits med vissa taxeringsnämnder inom Västerbottens lappmark, varvid representant för landskontoret i Umeå deltagit, har denne gjort gällande att ifrågavarande ersättningar vore skattepliktiga, en uppmaning, som vederbörande taxeringsnämnder inom Lappmarken följt, varvid man sökt borteliminera den såsom orättvis ansedda taxeringen genom beviljande av högsta möjliga särskilda avdrag (sjukdom, nedsatt arbetsförmåga etc.)

Även domänstyrelsen synes hysa vissa betänkligheter rörande lagligheten av de innehållna skatterna att döma av en förfrågan i juli 1951 till landskontoret i Umeå, varå svar ingick den 23 juli 1951, »att även i fortsättningen skall preliminär skatt innehållas».

Här ställs alltså en arrendator i ett sämre läge än en självägande jordbrukare. Om en sådan förvärvar en jordbrukslägenhet och genom eget arbete

och lejd arbetskraft — likartat med arrendatoren — uppodlar och förbättrar fastighetens odlingar och bostads- och ekonomibyggnader och efter 10 års innehav säljer fastigheten skall han icke påföras realisationsvinst för den skillnad mellan inköpsvärdet och försäljningsvärdet, som uppstår. Men om en arrendator, som innehavt sin lägenhet tio år flera gånger om, överlåter densamma på annan person, då skall han påföras skatt för realisationsvinst.

För att belysa taxeringsmyndigheternas syn på denna fråga tillåter jag mig upptaga ett av de fall, varvid taxeringsnämndens åtgärd att påföra vederbörande inkomst i form av realisationsvinst för uppbyren ersättning överklagades. Det gäller f. kolonisten J. A. Danielsson, Umnäs taxeringsdistrikt, Västerbottens lappmark. Danielsson hade vid frånträdan av sitt kolonat uppburit 6 296 kronor, vilket belopp taxeringsnämnden påförde Danielsson som inkomst.

Taxeringsnämndens ordförandes och biträdande taxeringsintendentens yttranden ge klart belägg för att de anse den påförda taxeringen orättvis. Taxeringsnämndens ordförande anförde följande: »Jag anser personligen den påförda taxeringen för hård, men har på grund av ännu gällande författningar icke kunnat mildra densamma i större mån än att biträda taxeringsnämndens åtgärd att i full utsträckning medgiva särskilt avdrag då klagandens arbetsförmåga numera är väsentligt nedsatt.»

Biträdande taxeringsintendenten förklarar sig »icke kunna vidhålla taxeringsnämndens beslut utan hemställer om bifall till besvären».

Det är uppenbart att här föreligger ett missförhållande, som med det snaraste bör rättas till. Det bör icke föreligga någon skillnad mellan den självägande jordbrukaren, som avyttrar sin egendom, och den arrendator, som avyttrar sin besittningsrätt.

Med stöd av det anförda och under åberopande av en del handlingar, som komma att direkt ingivas till vederbörande utskott, får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att det här ovan anmärkta förhållandet måtte bli föremål för närmare utredning vid den översyn av skattelagarna, som f. n. pågår av 1950 års skattelagssakkunniga.

Stockholm den 26 januari 1952.

Uddo R. Jacobson.
